

Human Society and Education in the Changing World

DR. ERCAN YILMAZ (ED)

DR. SÜLEYMAN ALPASLAN SULAK (ED)

Human Society and Education in the Changing World

DR.ERCAN YILMAZ(ED)
DR.SÜLEYMAN ALPASLAN SULAK(ED)

ISBN: 978-605-7600-06-6

Konya, 2018

PALET YAYINLARI

Mimar Muzaffer Cad. Rampalı Çarşı No: 42 Meram / Konya

Tel. 0332 353 62 27

T.C. KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINCI SERTİFİKASI: 10418

Web: www.paletyayinlari.com.tr

İÇİNDEKİLER

PREFACE	v
Biyoloji Öğretmen Adaylarının Öğretim Sürecinde Uyarlanmış Birincil Literatür Kullanımına Yönelik Görüşleri	1
1950-1960 Dönemi Köyden Kente Olan Göçlerin Türk Siyasal Hayatına Olan Etkileri	13
Algılanan Kontrolün Yetki Devri ve Performansla İlişkisi Üzerine Bir Araştırma	23
İslami Finans Açısından Katılım Bankalarının Fon Kullandırma Yöntemlerinin Gelişimi Ve Bugünkü Durumu: Türkiye’de Faaliyet Gösteren Katılım Bankaları Açısından 2018 Yılı İtibariyle Durum Analizi	35
İç Anadolu Bölgesinde Faaliyet Gösteren Otel İşletmelerinin Yeşil Yıldız Uygulamalarının Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma	50
Turist Rehberlerinin Gastronomi Turizmine Yönelik Faaliyetleri: Konya Örneği.....	61
Mahkeme Kararları Işığında Eğitim-Öğretim Hakkının Kullanılması Ve Türkiye İçin Önemi	71
İnsan Biçimci Tanrı Tasavvurları Ve Fahreddin Er-Razî'nin Tenzih Anlayışı	118
Jurgen Habermas’a Göre Tamamlanmamış Bir Proje Olarak Modernite	132
Legal Responsibility of the Ethical Committee In Clinical Researches	140
Siyasi Tarih ve Uluslararası Hukuk Disiplinleri Arasındaki İlişki	149
Müzeden Geleceğe Endüstri 4.0.....	156
Tuzgölü’nün Tarihi Potansiyeline İlişkin Yerel Halk Algısı.....	167
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı Dersinin, İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Öz Yeterliliklerine ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarına Etkisi	179
The European Union as a Crisis Manager in Sub-Saharan Africa: The Case of an Effective or an Opportunistic Multilateralism?	188
Üniversite Öğrencilerinin Küresel Isınmanın Biyoçeşitlilik Üzerine Etkileri Hakkındaki Görüşleri	197
Üniversite Öğrencilerinin Küresel Isınmada İnsanın Rolü Hakkındaki Algıları.....	208
Finansal Dolarizasyon, Döviz Piyasası Baskısı ve Hisse Senedi Getirileri Arasındaki İlişkinin Tespiti: Aralık 2005–Kasım 2017 İçin Ampirik Bir Analiz	216
Bankacılık Sektörü Finansal Kırılganlığı ve Kredi Riski İlişkisi Üzerine Bir Uygulama	232
Nazım Hikmet’in Şiirlerinde Sosyolojik Açından Çocuklar	240
Sağlık Yöneticilerinin Sağlık Teknolojileri Değerlendirmesi Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi: Kamu ve Özel Hastane Karşılaştırması.....	249
Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Finansal İyilik Halleri İle Finansal	257
Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	257
Bulgarca İsimlerde Gramatik Cinsiyet Kategorisi ve Teklik / Çokluk	266

Jurgen Habermas'a Göre Tamamlanmamış Bir Proje Olarak Modernite	277
Kodlama Eğitiminde Robot Kullanımı Ve Robotik Kodlama Eğitici Eğitiminde Öğretmenlerin Tecrübe Ve Görüşlerinin Alınması	285
Konya'da ki 4 ve 5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Çalışan Personelin Sürdürülebilir Turizm Algıları Üzerine Bir Araştırma: Konya Örneği	304
Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi Öğrencilerinin Okul Motivasyonlarının Okul Tükenmişliğine Etkisi	321
Öğretmen Liderliği.....	331
Örgütsel Güvenin Okul Kültürüne Etkisi	350
Matematik Öğretmen Adaylarının Matematik Kaygılarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi	360
Öğretmen Adaylarının FeTeMM Farkındalık ve Bilgi Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi.....	368
Multiliteracies: A New Pedagogical Approach For Future Teachers	385

Konya’da ki 4 ve 5 Yıldızlı Otel İşletmelerinde Çalışan Personelin Sürdürülebilir Turizm Algıları Üzerine Bir Araştırma: Konya Örneği

Abdurrahman DİNÇ, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye, a.dinc@konya.edu.tr

Selim ALAN, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye, selim25lale@gmail.com

Özet

Son yıllarda sürdürülebilirlik kavramı dünyada en çok tartışılan konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Turizm odaklı baktığımızda sürdürülebilirlik kavramı; turizmin kaynağı olan tarihi, doğal, kültürel ve sosyal değerlerin korunup geliştirilerek turizm çekiciliklerinin devamını sağlamayı ifade etmektedir. Sürdürülebilir turizmin gelişmesi, uzun vadede yerel değerlerin yaşatılarak ve korunarak turist tatminini artırmaya, yerel halk ve turizm çalışanlarında sürdürülebilir turizm bilinci oluşturmaya bağlıdır. Konya ili Türkiye’nin tam ortasında, önemli bir kavşak noktasında bulunmakla birlikte, var olan turistik değerleri sayesinde günümüzde bir turizm cazibe merkezi durumundadır. Pek çok turizm çeşidinin yapılabildiği ilde buna bağlı olarak 4 ve 5 yıldızlı otellerde hızla açılmaktadır. Bu çalışma ile Konya’da faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı otel işletmelerinde çalışan personelin sürdürülebilir turizm algısı ölçülmeye çalışılmıştır. Bu amaçla 33 soru sürdürülebilir turizm algısı, 7 soru demografik özellikleri belirlemeye yönelik toplam 40 soruluk anket formu hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında Konya’da faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı otel çalışanlarına anketler uygulanmış ve sonuçlar SPSS programında analiz edilerek yorumlanmıştır. Böylece Konya genelindeki 4 ve 5 yıldızlı otel işletmelerindeki toplam 125 turizm personelinin sürdürülebilir turizm algısı ölçülmüş diğer çalışmalara bir kaynak olması sağlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Turizm, Çevresel Sürdürülebilirlik, Algılama, Konya

Abstract

In recent years, the concept of sustainability is the most debated topic in the world. The concept of sustainability, when we look at the tourism focus, refers to the continuation of Tourism attractiveness by preserving and developing historical, natural, cultural and social values which are the source of Tourism. The development of sustainable tourism depends on increasing tourist satisfaction by maintaining and preserving local values in the long run, and creating sustainable tourism awareness for local people and tourism workers. Konya province is located in the middle of Turkey, at an important crossroads, but thanks to its existing tourist values, it is a tourism attraction center today. In the province where many kinds of tourism can be made, it is opened rapidly in 4 and 5 star hotels. This study aimed to measure the perception of sustainable tourism of personnel working in 4 and 5 star hotels in Konya. For this purpose, a total of 40 questions questionnaire was prepared to determine 33 questions sustainable tourism perception, 7 questions demographic characteristics. As part of the research, 4 and 5-star hotel employees in Konya were surveyed and the results were analyzed and interpreted in the SPSS program. Thus, a total of 125 tourism personnel in 4 and 5 star hotels in Konya were tried to be a source of other studies that measured the perception of sustainable tourism.

Keywords: Sustainable Tourism, Environmental Sustainability, Perception, Konya

Giriş

Sürdürülebilir turizm, turizme kaynak olan yerel ve bölgesel çekiciliklerin korunup geliştirilerek sürekliliğini sağlamak olarak ifade edilebilir (Avcıkurt, 2003). Coccossis’ e göre ise sürdürülebilirlik; “insan faaliyetlerinin çevresel unsurlar üzerindeki etkilerinden oluşan ve uzun dönemde ortaya çıkan ekonomik, sosyal ve çevresel olumsuzlukları engellemeyi amaçlayan yaklaşımlar bütünü”nü ifade etmektedir (Can, 2013). WTO (1998)ise, sürdürülebilir turizmi; “insanın etkileşim içerisinde olduğu veya olmadığı çevrenin tahrip edilmeden ve değiştirilmeden sahip çıkılarak, kültürel bütünlüğün, ekolojik süreçlerin, biyolojik farklılığın ve yaşamı devam ettiren sistemlerin sürdürüldüğü ve aynı zamanda tüm kaynakların ziyaret edilen bölgedeki insanların ve

turistlerin ekonomik, sosyal ve estetik ihtiyaçlarını tamamlayacak şekilde ve gelecek nesillerin de benzer ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri biçimde yürütüldüğü bir kalkınma şeklidir.

Sürdürülebilir turizm kavramı, uzun dönemli, katılımcı, çevresel, sosyokültürel ve ekonomiye uyumlu bir turizm gelişimini ifade etmektedir. İdeal olarak, yerel toplum için mevcut faydalar ve gelecekte sağlanacak fırsatlar arasında bir denge aramaktadır (Timur ve Getz, 2002). Bir yandan, doğal kaynakları, toplumsal ve kültürel mirası ve sosyo-ekonomik refahı göz önüne alırken, diğer yandan kültürel, çevresel, biyolojik kalite ve çeşitliliği ve bunların ev sahibi toplumla entegrasyonunu sağlamaktadır (Paskaleva, 2001).

Sürdürülebilir turizm; sektörün önemli girdileri olarak bildiğimiz doğal ve yapay çevreyi, insan kaynaklarına negatif anlamda etki etmemek için turist kapasitesini yükseltmeyi ve turistik ürünlerin kalitesini artırmayı hedefler. Bu bağlamda sürdürülebilir turizmin temel karakteristikleri şu şekilde belirtilebilir (Kuter ve Ünal, 2009):

- Doğa temelli olması
- Bölgenin biyo-çeşitliliğinin muhafaza edilmesine katkı sağlaması,
- Ev sahibi toplumun refahına destek vermesi,
- Bir turizm bölgesinde oluşabilecek olumsuz çevresel ve sosyo-kültürel etkilerin en aza indirilebilmeleri için turizm faaliyetlerinin, hem turistlerin hem de ev sahibi toplumun sorumluluğunda planlanması,
- Yenilenemez kaynakların kullanımını en alt seviyede tutması,
- Turizm yöresinde yerel mülkiyetin ev sahibi topluma yönelik istihdam imkânlarının üretilmesini öngörmesi,

Yukarıda ki bilgiler ışığında sürdürülebilir turizmi dört alt başlıkta ele alabiliriz. Bunlar yoğun ilişki içerisinde olduğu çevresel değerlerin sürdürülebilirliği, ekonomik değerlerin sürdürülebilirliği, sosyal değerlerin sürdürülebilirliği ve yerel yönetimin aktif rol aldığı yerel yönetim odaklı sürdürülebilirlik. GSMH' nin ve istihdamın yaklaşık % 10 unu oluşturan turizmin sürdürülebilirliğinin sağlanması günümüzde en önemli konu haline gelmiştir ve bunu sağlanmasının yolunun da çevresel, sosyal, ekonomik değerlerin sürdürülebilirliği ve yerel yönetimin bu süreçte aktif rol almasıyla sağlanabileceği anlaşılmıştır.

Çevresel Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilir turizmin ana kaynağının doğal, kültürel, sosyal, tarihi ve çevresel kaynaklar olduğu bilinci ile turizm endüstrisi, turistler, çevre ve ziyaret edilen arasındaki karmaşık ilişkiler sonucu ortaya çıkan sorunları azaltmaya çalışan bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Turizmin sürdürülebilirliğine sebep olan değerlerin bilinmesi, korunması, geliştirilmesi ve çekiciliğinin gelecekte de devamlılığının sağlanması anlamına gelmektedir. Bu bağlamda sürdürülebilir turizm, sektörü besleyen doğal çevre ve insan kaynaklarını olumsuz yönde etkilemeden, turizm kapasitesini ve turizm ürünlerinin kalitesini arttırmayı hedeflemektedir (Cronin 1990: 13).

Turizm ve çevre, birbirleriyle çelişen iki kavram olarak değil de, aralarında karşılıklı ilişki ve işbirliği bulunan iki kavram olarak ele alınır ve bu bağlamda çalışmalar yapılırsa olumlu sonuçlar elde edilebilir. Daha da önemlisi ancak bu şekilde hem turizm, hem de çevre aynı anda yaşamlarını sürdürebilir (Harcombe 1999:3). Aslında, sürdürülebilir turizm bir turizm çeşidi olmayıp, kitle turizmi dâhil tüm turizm türleri için kapsamlı ve turizmin kullandığı tüm kaynaklara duyarlı olan tüm politika ve uygulamaları içermesi gereken bir felsefedir (Kahraman ve Türkay 2009: 89; Kozak ve Bahçe 2009: 94) Turizm bölgesinin çekiciliğinin uzun vadede de devam etmesi, çevresel sürdürülebilir turizm gelişmesi ile yakından ilişkili olduğu görülmektedir. Söz konusu turizm gelişmesi uluslar arası piyasalarda pazar payı, turizme bağlı sektörlerde oluşturulan katma değerler ile büyüme ve çevre koruma arasında bir denge sağlayan bir gelişme modeli olarak kabul edilmekte, gelecek nesillere aktarılacak turizm kaynaklarından faydalanılmaması değil, etkin kullanımı yolu ile hem bugünkü neslin hem de gelecek neslin maksimum tatmini hedeflenmektedir (Gösling, 1999: 310). Bunu sağlamanın yolu halkta ve özellikle

turizm çalışanlarında turizm bilinci oluşturmak ve son zamanların trend konusu olan sürdürülebilir turizm bilincini aşılacaktır.

Ekonomik Sürdürülebilirlik

Turizmin topluma etkileri genel olarak ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel olarak ifade edilir. Yerel halk temelinde ekonomiye yönelik turizm etkileri istihdam imkânları, ekonomik iyileşme, yaşam standardının artması, altyapı gelişimi gibi pozitif etkilerin yanı sıra enflasyon, ekonomik istikrarsızlık, sezonluk geçici istihdam, vergi yükü gibi negatif etkileri de barındırmaktadır. Turizmde kalkınmanın önemli bileşenlerinden biri de kültürdür; öyle ki, kültür ve turizm ikilisinden biri eksik olduğunda diğerini düşünmek oldukça güçtür. Ekonomik kalkınmada kültürün ve turizmin rolü göz ardı edilemez bir konumdayken, bu rol sosyal iyileşme ve temel insani özgürlükler ve haklar, seyahat ve kültürel değişim sayesinde diğer sektörlerle örnek teşkil eden zenginleşmiş bir hal alır. Bu yolla turizm, ekonomik amaçların ilerisinde insani kalkınmaya odaklanan bir rol edinmiş olur (BM Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü [UNESCO], 2006: 16).

Literatürde “Sürdürülebilir turizm” kavramı resmi olarak “Sürdürülebilir kalkınma” kavramından daha önce kullanılmıştır (Hardy vd., 2002). Dolayısıyla sürdürülebilirliği önemseyen ve buna gereksinim duyan bir sektör olarak turizm sağladığı sosyo-ekonomik ve kültürel faydalar ile kalkınmaya anlam katmaktadır. Muhanna (2006) turizm sektörünün sürdürülebilirliği ideal biçimde benimsemeye en uygun sektör olduğuna dikkatleri çekmektedir. Bu durumun gerekçelerini ise şöyle ifade etmektedir:

- Turizm, ulaşım haricinde yenilenebilir olmayan kaynak kullanmaz.
- Bir toplumun kaynakları, kültürü, gelenekleri vs. turizmin çekirdek kaynaklarını oluşturur.
- Turizm hem kültürel hem doğal kaynaklardan yarar sağlar, fakat bu süreçte müsrif olmayan bir tavır sergiler ve bu kaynakları yenilenebilir kılar.
- Turizm dünyanın uzak toplumlarına da imkân sağlayan ekonomik fırsatlardan biridir.
- Turizm yoksulluğu azaltma adına reel olanaklar sağlar, sosyal açıdan dezavantajlı kişiler için istihdam oluşturur, bölgesel kalkınmayı teşvik eder.
- Kültürlerin ve geleneklerin tekrar hayat bulmasını sağlar.
- Turizm doğal ve kültürel değerlerin korunmasına yönelik ekonomik bir teşvik sağlar.
- Turizm insanlar arası anlayışa ve küresel bilince destek olur.

Sosyal Sürdürülebilirlik

Turistik tüketicilerin varlığı, diğer bireylerin yaşam şekillerine etki etmektedir. Ziyaretçilerin kendilerini tanıtmaları ve gittikleri yerlerde yerleşik bir düzene sahip olan yerel halk ile ilişkide bulunmaları söz konusu kişilerin yaşam düzeylerini ve davranışlarını yüksek oranda şekillendirmektedir. Diğer yandan, turistler de ziyaretleri sırasında bu kültürlerin etkisi altında kalmakta, hatta seyahatleri esnasında turizm endüstrisinde oluşan tehlikelere de maruz kalabilmektedirler. Toplumlarda yaşanan küskünlük de turizmde yaşanan başka bir sorundur. Bu küskünlük, toplumlarda yaşanan ekonomik uçurumlar, davranış değişiklikleri ile gündeme gelmektedir (Günlü, 2007: 178). Çakılcıoğlu (2002) turizmin toplumsal yaşayışa olan etkilerini olumlu yönleriyle değerlendirmiş, bu bağlamda turizmin bir bölgedeki yaşamı, o bölgedeki faaliyetleri çeşitlendirerek, yeni arkadaşlıklar edinilmesini, dünyadaki farklı kültürlerin tanınmasını ve insanlara kendilerini ifade etmelerini kolaylaştıracak yeni yöntemler yaratmalarını sağlayarak renklendirdiğinin gözlendiğini vurgulamıştır. Avcıkurt (2003), turizmi, kültür değişimi ve kültür yayılmasına aracı olan en önemli sektör olarak göstermiştir. Ona göre, turizm sayesinde herhangi bir yere giden turist, yerel alışkanlıkları öğrenmekte ve eve döndüğünde gördüklerini paylaşabilmektedir.

McKercher ve Ho (2006), yeni iş alanlarının ve yükselen ekonomik faydaların, zorunlu olarak değişmeye yol açmadığını belirtmektedir. Turizmden bütün sınıflar fayda görseler bile, turizmin gelişim göstermesi, toplumsal sınıflar arasındaki ayrılıkları artırabilmektedir. Turizm endüstrisi de toplumun sınıfsal yapısını yansıtmaktadır. Toplumda en aşağı kesimde yer alanlar, genel olarak, turizm endüstrisinde de en aşağı işlerde çalışmaktadırlar. Eğitim seviyesi biraz daha iyi olanlar için, turizm, daha iyi iş olanakları sunabilmektedir. Giddens (2000), toplumsallaşmanın, farklı kuşakları birbirine bağlayan bir olgu olduğunu ifade etmektedir. İnsan bireyselliğinin ve özgürlüğünün temelini konumlandığı toplumsallaşma olgusunun, kişilerin kimlik duygusu ile bağımsız düşünme ve eylem yeteneğini artırdığını vurgulamaktadır. Birçok yazara göre, toplumsal temelli yaklaşım,

birçok uygulama problemine rağmen bazı etkenlerden dolayı turizm açısından en etkin işleyiş tarzı olarak benimsenmektedir (Pearce, 1994, Joppe, 1996, Okazaki 2008);

- Öncelikle, yerel halkın turistlere yönelik düşmanca hareketlerinden oluşan ani ve sert tavırları gibi yerel kaynaklı sorunların, turist deneyimleri üzerinde doğrudan etkisi bulunmaktadır.
- Kamu otoritesinin, bir turizm ürünü olarak toplumun doğal çevresinin ve kültürünün muhafazasında destek verici rol üstlenmesi, aynı zamanda daha yüksek turizm kazanımları açısından da ümit vericidir.
- Turizm imajı, sadece yerel halk olarak değil, , hizmetleriyle, turizm ürünleriyle, kültürüyle, çevresiyle, altyapısıyla tüm toplumsal yapıyı kuşatan geniş bir kavram olarak değerlendirilmelidir.
- Turizm endüstrisi iç ve dış etkilere karşı hassastır. Birçok turizm gelişim planı çoğunlukla kısmen uygulamaya konulabilmekte ya da hiç uygulanamamaktadır. Diğer taraftan tamamen uygulananların da daima sürdürülebilir olduğunu söylemek zordur. Bu yüzden turizm planlarının ömrünün ya da uygulanabilirliğinin artırılabilmesi için, tüm planlama aşamalarının toplumun sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik gelişimi göz önünde bulundurularak yapılması gerekmektedir.

Sürdürülebilir Turizm ve Yerel Yönetim

Turizm gelişimi, geleneksel anlamda özel sektör aracılığıyla yürütülen aktivitelere dayanmaktadır. Çoğu ülkede değişen bir durum olarak yerel otoritelerin turizm sektöründeki anahtar rolünün anlaşılmaya başlandığından bahsedilmektedir (Tourism and Local Agenda 21, 2003: 14). Diğer taraftan yerel yönetimlerin turizm sektörü içindeki bu anahtar rolünün anlaşılmasına zıt olarak, yerel yönetimlerin daha da pasif duruma gelerek, kendi bazı temel toplumsal vazifelerini dahi özel sektöre bırakmaları gerektiği gibi aşırı liberal görüşler de vardır. Bilhassa, özel sektörün turizm işletiminin yanı sıra turizm planlamasına da el atması en önemli özelliklerden birisidir. Bunun temeli olarak da özel sektör yatırımlarının turizm gelişimini yönlendiren başlıca etken olması durumu ifade edilmektedir (Hawkins, 1999: 9). Bu tartışmalarla birlikte, turizmde ilgili otoritelerin kamu ve özel olmak üzere değişen rollerinden de söz edilmektedir. Özel sektör gelişimi yaklaşımı olarak da adlandırılan ve pazar ekonomisi mekanizması içerisinde bulunan bu yaklaşımda, yerel yönetimlere biçilen rol, yalnızca özel sektör gelişimi sürecini kolaylaştırmakla alakalıdır (Hawkins, 1999: 10-11). Bu tür yaklaşımlar oldukça ciddi ikilemler oluşturmaktadır. Yerel yönetimler buldukları bölgelerin farklı toplumsal gereksinimlerini temsil niteliğinde başlıca kurumlar olduğu görüşü de yaygınlaşmaya başlamıştır. Bölge açısından stratejik bir yol belirlemek, farklı çıkar gruplarının çıkarlarını bir araya getirerek bunları ortak payda etrafında toplamak yerel otoritelerin vazifelerindedir. Yerel otoriteler çeşitli çıkar gruplarıyla ortaklık ilişkisi geliştirerek turizm idaresinde aktif rol alabilirler.

Türkiye'nin merkezinde, önemli bir kavşak noktasında konumlanmış Konya ili çeşitli uygarlıklara sahne olmuş, M.Ö. 7000 yılına kadar giden bir tarihin izlerini barındırmaktadır. Ören yerleri, tarihi ve doğal sit alanları, mağaraları ve sivil mimari örnekleriyle zengin bir tarihi mirasa sahiptir. Diğer taraftan Selçuklu Devletine de başkentlik yapan Konya, Hz. Mevlana ve Nasrettin Hoca gibi dünya çapında tanınan şahsiyetlerle önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Konya ilinde turizm işletme belgeli 31 tesiste 5.319, turizm yatırım belgeli 14 tesiste 4.949 yatak kapasitesi mevcut olup, toplam yatak kapasitesi 10.228'dir. Ayrıca 16 turizm işletme belgeli lokanta ile 19 seyahat acentesi vardır. 2015 yılında merkez ve ilçe müzelerini 2.711.192 kişi ziyarette bulunmuştur. İl merkezinde 6 (Mevlana, Karatay Çini Eserleri, İnce minare, Sırçalı Medrese, Atatürk, Etnografya ve Arkeoloji Müzeleri), ilçelerde 4 (Çatalhöyük Ören yeri Müzesi, Ereğli Müzesi, Akşehir Batı Cephesi Karargâhi Müzesi ve Akşehir Arkeoloji Müzesi) olmak üzere toplam 10 müze bulunmaktadır (<http://www.konya.gov.tr/kultur-ve-turizm>).

Böyle tarihi, doğal ve kültürel değerlere sahip olan ilde bu değerlerin korunması önemli bir gelir ve istihdam kaynağı olan turizm açısından oldukça önemlidir. Böyle değerlere sahip olan bir bölgede sürdürülebilir turizmin ne kadar önemli olduğu aşikârdır. Bunun sağlanması için de gelen ziyaretçi, yerel halk, turizm çalışanları, yerel yönetim, özel sektör ve devlet olmak üzere tüm bu paydaşlara önemli görevler düşmektedir. Bu çalışma da bu paydaşlardan biri olan turizm çalışanlarının sürdürülebilir turizmle alakalı fikirlerinin ne olduğu ve algı düzeyleri öğrenilmeye çalışılmıştır.

Yöntem

Bu çalışmada ki amaç otel işletmelerinde çalışan personelin sürdürülebilir turizm algısını ölçmektir. Araştırmanın evreni olarak Konya'da faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı otel işletmelerinde çalışan personel seçilmiştir. Çalışılan bölgenin konumu, sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel değerler ve daha önce çalışılmamış bir konu olması konunun önemini ortaya koymaktadır.

Araştırma 2018 Mayıs ayı içerisinde gerçekleştirilmiş olup elde edilen geçerli anket sayısı 125' tir. Bu rakam ise minimum örneklem sayısının üzerindedir. Araştırmada kullanılan ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm personelin sürdürülebilir turizm algısını tespiti yönelik 33 sorudan oluşmaktadır. İkinci bölüm, cevaplayıcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Birinci bölümde personelin sürdürülebilir turizm algılarını belirlemek için olumsuzdan olumluya doğru oluşturulan 5'li Likert ölçeği (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsız, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum) kullanılmıştır. İkinci bölümde yüzde analizi kullanılarak demografik veriler yorumlanmıştır.

Veri Analizi

Araştırmada elde edilen bulguların değerlendirilmesinde istatistiksel analizler için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programından faydalanılmıştır. Hipotez testleri olarak Non-Parametrik testlerden Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H-Testi testleri yapılmıştır.

Bir araştırmanın güvenilirliği, yani bir ölçüm sürecinde ölçüm işleminin tekrarlanabilirliği ya da tekrarlardaki tutarlılık önemlidir (Alpar, 2010). Bu yüzden ölçeğin güvenilirliği test edilmiş ve genel güvenilirlik katsayısı (Cronbach Alfa) $\alpha = .80$ olarak bulunmuştur. Alfa katsayısı .00- .39 ise ölçek güvenilir değil, .40- .59 ise ölçeğin güvenilirliği düşük, .60- .79 ise ölçek oldukça güvenilir, .80-1.00 ise ölçek yüksek güvenilirliğe sahip olarak değerlendirilir (Alpar, 2010). Analiz sonucunda bulunan $\alpha = .80$ dikkate alındığında ölçek yüksek güvenilirliğe sahip olarak ifade edilir.

Bulgular Ve Sonuç

Demografik Bulgular

Araştırmaya katılan bireylerin kişisel özelliklerine dair bulgular Tablo 1'de görüldüğü gibidir:

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özellikleri.

Özellikler	f	%	Özellikler	f	%		
Cinsiyet	Bay	67	53.60	Çalışma süreleri	1-5	52	41.60
	Bayan	58	46.40		6-10	44	35.20
	Toplam	125	100		11-20	22	17.60
			21-100		7	5.60	
Yaş	20-A	1	.80	Toplam	125	100	
	21-30	60	48	Başlangıç	24	19.20	
	31-40	50	40	Orta	53	42.40	
	41-50	8	6.40	İyi	47	37.60	
	51-U	6	4.80	Çok iyi	1	.80	
Medeni durum	Toplam	125	100	Toplam	125	100	
	Evli	58	46.40	0-1000	5	4	
	Bekâr	67	53.60	1001-2000	71	56.80	
Eğitim düzeyi	Toplam	125	100	2001-3000	48	38.40	
	İlköğretim	1	.80	3001-U	1	.80	
	Lise	38	30.40	Toplam	125	100	
	Meslek yüksekokulu	43	34.40				
	Fakülte	39	31.20				
	Yüksek lisans/doktora	4	3.20				
	Toplam	125	100				

Tablo 1 incelendiğinde; araştırmaya katılan bireylerin cinsiyete göre dağılımı % 53.60 erkek, % 46.40 kadın olduğu görülmektedir. Yine bakıldığında katılımcıların % .8' inin 20-A, % 48'inin 21-30, % 40'ının 31-40, % 6.40'ünün 41-50, % 4.80'inin 51-U yaş aralığında yer aldığı görülmektedir. Diğer taraftan katılan bireylerin % 46.40'ünün evli, % 53.60'sının da bekâr olduğu saptanmıştır.

Bireylerin eğitim düzeylerine bakıldığında ise; % .8'inin ilköğretim, % 30.40'ünün lise, % 34.40'ünün meslek yüksekokulu, % 31.20'sinin fakülte, % 3.20'sinin de yüksek lisans/doktora mezunu olduğu görülmektedir. Bireylerin çalışma sürelerine bakıldığında; % 41.60'sının 1-5 yıl, % 35.20'sinin 6-10 yıl, % 17.60'sının 11-20 yıl, % 5.60'sının 21-100 yıl aralığında olduğu görülmektedir.

Katılımcıların yabancı dil düzeyleri analiz sonuçları incelendiğinde; % 19.20'sinin başlangıç, % 42.40'ünün orta, % 37.60'sının iyi, % .8'inin ise çok iyi seviyede olduğu saptanmıştır. Katılımcıların aylık gelirlerine bakıldığında ise; % 4'ünün 0-1000 tl, % 56.80'inin 1001-2000 tl, % 38.40'ünün 2001-3000 tl, % .8'inin ise 3001-U tl aralığında olduğu görülmektedir.

Sürdürülebilir Turizm Algısı Bulguları

Ankette kullanılan "Likert" tipi beşli sıralama ölçeğine uygun olarak elde edilen ortalama puanların yorumlanması ve derecelendirilmesi, Tablo 2'de verilen puan sınırları kriterine göre değerlendirilmiştir. Tabloda yer alan puan sınır değerleri, bireylerin anket formunda yer alan ifadelerle katılma durumlarına ait cevapların aritmetik ortalamasının eşit dört aralığını ifade etmektedir.

Tablo 2: Anket Sorularının Puan Aralıkları.

	Puan	Ortalama Aralığı
Kesinlikle katılmıyorum	1	1.00-1.79
Katılmıyorum	2	1.80-2.59
Kararsızım	3	2.60-3.39
Katılıyorum	4	3.40-4.19
Kesinlikle katılıyorum	5	4.20-5.00

Konya'da 4 ve 5 yıldızlı otel işletmelerinde çalışan personelin sürdürülebilir turizme yönelik algı ve katılım düzeylerinin belirlenmesi amacıyla uygulanan anket formunda yer alan ifadeleri algılama ve katılım düzeyleri sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Bu bağlamda katılımcıların "Sürdürülebilir turizm daha fazla park ve eğlence imkânı sunar", "Turizmden dolayı yollar ve kamu olanakları en yüksek standartlarda tutulmaktadır", "Sürdürülebilir turizm tarihi binaların restorasyonu ve doğal kaynakların korunması açısından teşvikler sunmaktadır", "Turizmin gelişmesi su arzının sürekliliğini tehdit etmektedir", "Uzun vadeli yönetim planlaması, turizmin sebep olduğu negatif çevresel etkileri kontrol eder", "Tarım arazilerinin turizmin etkisiyle azalması gelecek için çevresel bir tehlikedir", "Turizm yerel toplum açısından sosyal hizmetler sunar ve gelir seviyesinin artmasına katkıda bulunur", "Turizm yerel toplum ve küçük işletmeler açısından ekonomik faydalar sağlar", "Ürün ve hizmet fiyatları turizmin etkisiyle yükselmektedir", "Turizm gayrimenkullerinin değerini ve arsa fiyatlarını yükseltir", "Turizm Konya bölgesi için istihdam fırsatları yaratır", "Turizmin etkisiyle Konya'da yaşam standartları önemli ölçüde artış göstermektedir", "Turizm olanaklarının geliştirilmesinin maliyeti büyüktür", "Turizmin etkisiyle konut fiyatları aşırı yüksektir", "Turizm, kültürlerarası anlayış ve hoşgörüyü katkıda bulunur", "Turizm diğer ülkelerden turistlerle tanışma, onların kültürlerini ve toplumlarını anlamak adına önemli bir deneyim sağlamaktadır", "Turizm yerleşik ve yasayan kültürel mirası ve geleneksel değerlerin korunmasını sağlar", "Konya, farklı kültürlerin bir arada yaşadığı, zengin mimarı, çevresel ve kültürel değerlere sahip bir şehirdir", "Turizm yerel halk tarafından yapılan kültürel faaliyetlerin çeşitliliğini artırmaktadır", "Sürdürülebilir turizm gelişimi için Konya halkının turizm gelişiminden uzak tutulmaması ve toplumun her kesiminin katılımının sağlanması gereklidir", "Konya'nın kültürel kimliği üzerinde turizmin pozitif etkileri vardır", "Konya'da, çeşitli dinler için kutsal olan yer ve yapıların restorasyonunun sağlanarak kullanıma açılması sürdürülebilir turizm

acılarından önemlidir”, “Konya’da sürdürülebilir turizm gelişimi, sadece ekolojik değil; mimari, kültürel ve toplumsal değerlerin de korunmasıyla mümkündür”, “Konya’daki kamu hizmetlerinin kalitesi turizmin etkisiyle iyileşmektedir” gibi sürdürülebilir turizm ilişkin ifadelerle yönelik algı düzeylerinin yüksek olduğu ve yüksek katılım gösterdikleri görülmüştür.

Katılımcılar, “Turistler doğal kaynakları yerel halktan daha fazla tüketir”, “Turizm, trafik sıkışıklığı, gürültü ve kirliliğe sebep olmaktadır”, “Turizm, ulaşımın daha elverişli hale gelmesini sağlar”, “Turistik tesislerin yapılması doğal çevreye zarar vermektedir”, “Yerel yönetimler, uzun vadeli yönetim planlaması ve turizmi geliştirmeye ilişkin paydaşların katılımını sağlar”, “Yerel yönetimler(belediye, kaymakam, vali vs.) yerel halk ile turistlerin ihtiyaçları arasında iyi bir denge kurmaktadır”, “Yerel halk Konya’da turizmi yönetme imkânına sahiptir” ifadeleri algı ve katılım düzeylerinin orta oldu görülmektedir. Ve yine katılımcıların, “Yerel halk, bir turizm destinasyonunda bulunmaktan dolayı zarar görmektedir” ifadesine düşük düzeyde katıldıkları görülmektedir. Bu sonuçlara göre Konya’daki turizm çalışanlarının sürdürülebilir turizm algı düzeylerinin yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 3: Katılımcıların Sürdürülebilir Turizme İlişkin Algı Düzeyleri.

		N	Mean	S.S.	Algı düzeyleri
	Çevresel Sürdürülebilirlik(ÇS)				
1	Sürdürülebilir turizm daha fazla park ve eğlence imkânı sunar	125	3.66	1.17	Yüksek
2	Turistler doğal kaynakları yerel halktan daha fazla tüketir	125	2.73	1.00	Orta
3	Turizmden dolayı yollar ve kamu olanakları en yüksek standartlarda tutulmaktadır	125	3.58	1.13	Yüksek
4	Sürdürülebilir turizm tarihi binaların restorasyonu ve doğal kaynakların korunması açısından teşvikler sunmaktadır	125	4.19	.54	Yüksek
5	Turizm, trafik sıkışıklığı, gürültü ve kirliliğe sebep olmaktadır	125	2.89	.96	Orta
6	Turizm, ulaşımın daha elverişli hale gelmesini sağlar	125	3.17	.97	Orta
7	Turizmin gelişmesi su arzının sürekliliğini tehdit atmaktadır	125	3.42	.89	Yüksek
8	Uzun vadeli yönetim planlaması, turizmin sebep olduğu negatif çevresel etkileri kontrol eder	125	3.60	1.11	Yüksek
9	Tarım arazilerinin turizmin etkisiyle azalması gelecek için çevresel bir tehlikedir	125	3.78	1.12	Yüksek
10	Turistik tesislerin yapılması doğal çevreye zarar vermektedir	125	3.14	1.02	Orta
	Ekonomik Sürdürülebilirlik(ES)				

11	Turizm yerel toplum açısından sosyal hizmetler sunar ve gelir seviyesinin artmasına katkıda bulunur	125	4.12	.63	Yüksek
12	Turizm yerel toplum ve küçük işletmeler açısından ekonomik faydalar sağlar	125	4.33	.78	Yüksek
13	Ürün ve hizmet fiyatları turizmin etkisiyle yükselmektedir	125	3.85	.70	Yüksek
14	Turizm gayrimenkullerin değerini ve arsa fiyatlarını yükseltir	125	4.01	.70	Yüksek
15	Turizm Konya bölgesi için istihdam fırsatları yaratır	124	4.08	.89	Yüksek
16	Turizmin etkisiyle Konya'da yaşam standartları önemli ölçüde artış göstermektedir	125	3.98	.85	Yüksek
17	Turizm olanaklarının geliştirilmesinin maliyeti büyüktür	125	4.42	.90	Yüksek
18	Turizmin etkisiyle konut fiyatları aşırı yüksektir	125	3.42	.82	Yüksek
Sosyal Sürdürülebilirlik(SS)					
19	Turizm, kültürlerarası anlayış ve hoşgörüyü katkıda bulunur	125	3.85	.78	Yüksek
20	Yerel halk, bir turizm destinasyonunda bulunmaktan dolayı zarar görmektedir	125	2.42	.85	Düşük
21	Turizm diğer ülkelerden turistlerle tanışma, onların kültürlerini ve toplumlarını anlamak adına önemli bir deneyim sağlamaktadır	125	3.96	.75	Yüksek
22	Turizm yerleşik ve yaşayan kültürel mirası ve geleneksel değerlerin korunmasını sağlar	125	3.40	1.04	Yüksek
23	Konya, farklı kültürlerin bir arada yaşadığı, zengin mimarı, çevresel ve kültürel değerlere sahip bir şehirdir	125	4.02	.85	Yüksek
24	Turizm yerel halk tarafından yapılan kültürel faaliyetlerin çeşitliliğini artırmaktadır	124	3.69	.70	Yüksek
25	Sürdürülebilir turizm gelişimi için Konya halkının turizm gelişiminden uzak tutulmaması ve toplumun her kesiminin katılımının sağlanması gereklidir	125	4.34	.87	Yüksek
26	Konya'nın kültürel kimliği üzerinde turizmin pozitif etkileri vardır	125	3.61	.89	Yüksek

27	Konya'da, çeşitli dinler için kutsal olan yer ve yapıların restorasyonunun sağlanarak kullanıma açılması sürdürülebilir turizm açısından önemlidir	125	3.91	1.02	Yüksek
28	Konya'da sürdürülebilir turizm gelişimi, sadece ekolojik değil; mimari, kültürel ve toplumsal değerlerin de korunmasıyla mümkündür	125	4.28	.93	Yüksek
Yerel Yönetim Odaklı Sürdürülebilirlik(YY)					
29	Yerel yönetim, yerel halkın turizm ile ilgili çekincelerine kulak verir ve onları dinler	124	3.11	.89	Orta
30	Yerel yönetimler, uzun vadeli yönetim planlaması ve turizmi geliştirmeye ilişkin paydaşların katılımını sağlar	125	3.34	.84	Orta
31	Yerel yönetimler(belediye, kaymakam, vali vs.) yerel halk ile turistlerin ihtiyaçları arasında iyi bir denge kurmaktadır	125	3.29	.89	Orta
32	Konya'daki kamu hizmetlerinin kalitesi turizmin etkisiyle iyileşmektedir	125	3.46	.97	Yüksek
33	Yerel halk Konya'da turizmi yönetme imkânına sahiptir	125	3.04	.88	Orta

Anket sorularını cevaplayan katılımcıların cinsiyetleri ile Konya'daki turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliğine ilişkin verdikleri yanıtların dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Bilindiği gibi, iki ortalama arasındaki farkın test edilmesinde parametrik analizlerden t testi kullanılmaktadır. Fakat çalışmada kullanılan verilerin normal dağılım göstermemesi sebebiyle Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Bu test, t testinin parametrik olmayan karşılığı olup, iki ortalamayı değil, iki dağılımı karşılaştırmaktadır. Bu yüzden hipotezler, dağılımlar arasında fark bulunup bulunmadığı üzerine kurulmaktadır. Test sonuçları Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4: Cinsiyet Değişkenine Göre Bireylerin Turizmin Sürdürülebilirliğine İlişkin İfadelere Katılım Düzeyleri Bulguları.

	Cinsiyet	N	Sıra ort.	Sıra top.	Anlamlılık
Çevresel Sürdürülebilirlik(ÇS)					
Sürdürülebilir turizm daha fazla park ve eğlence imkânı sunar	Erkek	67	63.40	4248,00	.88
	Bayan	58	62.53	3627,00	
Turistler doğal kaynakları yerel halktan daha fazla tüketir	Erkek	67	63.19	4234.00	.94
	Bayan	58	62.78	3641.00	
Turizmden dolayı yollar ve kamu olanakları en yüksek standartlarda tutulmaktadır	Erkek	67	65.40	4381.50	.39
	Bayan	58	60.23	3493.50	

Sürdürülebilir turizm tarihi binaların restorasyonu ve doğal kaynakların korunması açısından teşvikler sunmaktadır	Erkek	67	70.25	4707.00	.00
	Bayan	58	54.62	3168,00	
Turizm, trafik sıkışıklığı, gürültü ve kirliliğe sebep olmaktadır	Erkek	67	67.83	4544.50	,08
	Bayan	58	57.42	3330.50	
Turizm, ulaşımın daha elverişli hale gelmesini sağlar	Erkek	67	68.31	4576.50	.06
	Bayan	58	56.87	3298.50	
Turizmin gelişmesi su arzının sürekliliğini tehdit atmaktadır	Erkek	67	66.08	4427.50	.27
	Bayan	58	59.44	3447.50	
Uzun vadeli yönetim planlaması, turizmin sebep olduğu negatif çevresel etkileri kontrol eder	Erkek	67	65.28	4374.00	.38
	Bayan	58	60.36	3501.00	
Tarım arazilerinin turizmin etkisiyle azalması gelecek için çevresel bir tehlikedir	Erkek	67	61.19	4100.00	.52
	Bayan	58	65.09	3775.00	
Turistik tesislerin yapılması doğal çevreye zarar vermektedir	Erkek	67	64.27	4306.00	.65
	Bayan	58	61.53	3569.00	

Ankete cevap veren katılımcıların cinsiyet değişkeni ile Çevresel Sürdürülebilirlik(ÇS), Ekonomik Sürdürülebilirlik(ES), Sosyal Sürdürülebilirlik(SS) ve Yerel Yönetim odaklı Sürdürülebilirlik(YS) ifadelerine ilişkin katılım düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olup olmadığını test etmek amacıyla uygulanan Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde, anket formunda yer alan 33 ifadenin 24'ünde katılım düzeyleri ile cinsiyet dağılımları arasında istatistikî bakımdan anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuca göre ankete katılan bireylerin anket formunda yer alan ifadelere büyük ölçüde müşterek katılım sağladıklarını söylemek mümkündür. Kalan 9 ifadeden “Sürdürülebilir turizm tarihi binaların restorasyonu ve doğal kaynakların korunması açısından teşvikler sunmaktadır”(p=.00<.05), “Urun ve hizmet fiyatları turizmin etkisiyle yükselmektedir” (p=.01<.05), “Turizm Konya bölgesi için istihdam fırsatları yaratır” (p=.02<.05), “Turizm, kültürlerarası anlayış ve hoşgörüye katkıda bulunur” (p=.02<.05), “Yerel halk, bir turizm destinasyonunda bulunmaktan dolayı zarar görmektedir” (p=.01<.05), “Konya, farklı kültürlerin bir arada yaşadığı, zengin mimarı, çevresel ve kültürel değerlere sahip bir şehirdir” (p=.00<.05), “Konya'nın kültürel kimliği üzerinde turizmin pozitif etkileri vardır” (p=.04<.05), “Konya'da, çeşitli dinler için kutsal olan yer ve yapıların restorasyonunun sağlanarak kullanıma açılması sürdürülebilir turizm açısından önemlidir” (p=.01<.05), “Konya'da sürdürülebilir turizm gelişimi, sadece ekolojik değil; mimarı, kültürel ve toplumsal değerlerin de korunmasıyla mümkündür” (p=.02<.05) ifadelerine katılım düzeyleri ile cinsiyet dağılımları arasında istatistikî bakımdan anlamlı farklılık bulunduğu tespit edilmiştir.

Anketteki önermelere cevap veren katılımcıların yaş grupları ve eğitim düzeyleri ile Konya'daki turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliğine ilişkin ifadelerine verdikleri yanıtların dağılımları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olup olmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. Katılımcılar tarafından cevaplanan anket formunun demografik bilgiler bölümünde yer alan yaş aralıkları 5 grupta değerlendirildiğinden, ikiden fazla grup dağılımları arasındaki farkın analiz edilmesinde yaygın olarak kullanılan

Kruskal-Wallis H testinin daha uygun olduğuna karar verilmiştir. Verilerin parametrik testlerin varsayımlarını karşılamaması yani normal dağılım göstermemesi durumunda kullanılan alternatif test, Kruskal-Wallis H testidir. Bu test, tek yönlü varyans(ANOVA) analizinin parametrik olmayan karşılığı olup ikiden fazla gruba ilişkin sıra ortalamaları arasında fark olup olmadığının belirlenmesinde kullanılmaktadır(Büyüköztürk, 2012: 217). Kruskal-Wallis H testi ile tespit edilen, bireylerin yaş grupları ile anket formunda yer alan ifadelere katılım dağılımları arasındaki istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların, hangi gruplar arasında ortaya çıktığını tespit etmek amacıyla Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Uygulanan Mann-Whitney U testi neticesinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların tespit edildiği yaş grupları Tablo 5' te yer alan "Gruplar Arası Anlamlı Fark" sütununda özetlenmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların Yaş Değişkenleri ile Çevresel Sürdürülebilirlik(ÇS) Turizme İlişkin Bulgular.

	Yaş	N	Sıra ort.	Anlamlılık	Gruplar arası anlamlı fark
Turizmden dolayı yollar ve kamu olanakları en yüksek standartlarda tutulmaktadır	20-A	1	115.00	.00	3-4
	21-30	60	59.93		
	31-40	50	72.19		
	41-50	8	36.31		
	50-U	6	44.08		
Turizmin gelişmesi su arzının sürekliliğini tehdit etmektedir	20-A	1	42.50	.01	2-4,3-4,4-5
	21-30	60	61.59		
	31-40	50	70.28		
	41-50	8	26.75		
	50-U	6	68.17		

Tablo 5'te verilen Kruskal-Wallis testi sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan katılımcıların yaş değişkenleri ile anket formunun ilk bölümünde yer alan bazı Çevresel Sürdürülebilirlik(ÇS) ifadelerini algılama ortalamaları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. Başka bir ifadeyle, katılımcıların bu ifadelerle katılım ortalamaları yaş gruplarına göre değişiklik göstermektedir. Anlamlı farklılığın ortaya çıktığı ifadelerden ilki "Turizmden dolayı yollar ve kamu olanakları en yüksek standartlarda tutulmaktadır" ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 31-40 ile 41-50 yaş grupları arasında farklılaşma olduğu görülmektedir. Gruplara ait sıra ortalamaları incelendiğinde 41-50 yaş grubunun sıra ortalamalarının 31-40 yaş grubundan yüksek olduğu görülmektedir. Bir diğer anlamlı farklılığın ortaya çıktığı ifade "Turizmin gelişmesi su arzının sürekliliğini tehdit etmektedir" ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 21-30 ile 31-40, 31-40 ile 41-50, 41-50 ile 50-U yaş grupları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan katılımcıların yaş değişkenleri ile anket formunun ikinci kısmında yer alan bazı Ekonomik Sürdürülebilirlik(ES) ifadelerini algılama ortalamaları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. İlk ifade "Turizm yerel toplum ve küçük işletmeler açısından ekonomik faydalar sağlar" ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 31-40 ile 41-50, 41-50 ile 50-U yaş grupları arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bir diğer ifade "Turizm Konya bölgesi için istihdam fırsatları yaratır" ifadesine katılımda 31-30 ile 31-40, 31-40 ile 41-50 ve 41-50 ile 50-U yaş gruplarının katılım düzeylerinde farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Diğer bir ifade "Turizm

olanaklarının geliştirilmesinin maliyeti büyüktür” ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 21-30 ile 31-40, 21-30 ile 41-50 ve 21-30 ile 50-U yaş gruplarının katılım düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların yaş değişkenleri ile anket formunun ilk bölümünde yer alan bazı Sosyal Sürdürülebilirlik(SS) ifadelerini algılama ortalamaları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. Birinci ifade “Turizm diğer ülkelerden turistlerle tanışma, onların kültürlerini ve toplumlarını anlamak adına önemli bir deneyim sağlamaktadır” ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 21-30 ile 41-50, 31-40 ile 41-50 yaş grupları arasında farklılaşma olduğu görülmüştür. Diğer ifade “Turizm yerle sık ve yasayan kültürel mirası ve geleneksel değerlerin korunmasını sağlar” ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 21-30 ile 31-40, 31-40 ile 41-50, 31-40 ile 50-U ve 41-50 ile 50-U yaş grupları arasında katılım düzeyleri açısından anlamlı farklılaşma olduğu görülmektedir. Başka bir ifade “Konya, farklı kültürlerin bir arada yaşadığı, zengin mimarı, çevresel ve kültürel değerlere sahip bir şehirdir” ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 21-30 ile 31-40 yaş grupları arasında farklılaşma olduğu tespit edilmiştir. Diğer ifade “Turizm yerel halk tarafından yapılan kültürel faaliyetlerin çeşitliliğini artırmaktadır” ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 21-30 ile 50-U, 31-40 ile 50-U ve 41-50 ile 50-U yaş grupları arasında katılım düzeyleri açısından anlamlı farklılık görülmektedir. Diğer bir ifade “Konya’da, çeşitli dinler için kutsal olan yer ve yapıların restorasyonunun sağlanarak kullanıma açılması sürdürülebilir turizm açısından önemlidir” ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 21-30 ile 31-40, 21-30 ile 50-U, 31-40 ile 50-U ve 41-50 ile 50-U yaş grupları arasında katılım düzeyleri açısından anlamlı farklılaşma gözlenmiştir. Başka bir ifade “Konya’da sürdürülebilir turizm gelişimi, sadece ekolojik değil; mimarı, kültürel ve toplumsal değerlerin de korunmasıyla mümkündür” ifadesidir. Bu ifadeye katılımda 21-30 ile 41-50 yaş grupları arasında anlamlı farklılaşma olduğu görülmüştür.

Araştırmaya katılan katılımcıların yaş değişkenleri ile anket formunun ilk bölümünde yer alan bazı Yerel Yönetim Odaklı Sürdürülebilirlik(YYS) ifadelerini algılama ortalamaları arasında istatistikî açıdan anlamlı farklılıklar gözlenmiştir. İlk ifade “Yerel yönetimler, uzun vadeli yönetim planlaması ve turizmi geliştirmeye ilişkin paydaşların katılımını sağlar” ifadesine katılımda 21-30 ile 31-40, 31-40 ile 41-50 ve 41-50 ile 50-U yaş grupları arasında katılım düzeyi açısından anlamlı farklılaşma görülmektedir. Son olarak “Yerel yönetimler(belediye, kaymakam, vali vs.) Yerel halk ile turistlerin ihtiyaçları arasında iyi bir denge kurmaktadır” ifadesine katılımda 21-30 ile 41-50 ve 31-40 ile 41-50 yaş grupları arasında katılım düzeyleri açısından anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir.

Anket sorularını yanıtlayan katılımcıların eğitim durumları ile anket formunun ilk bölümünde yer alan Çevresel Sürdürülebilirlik(ÇS), Ekonomik Sürdürülebilirlik(ES), Sosyal Sürdürülebilirlik(SS) ve Yerel Yönetim Odaklı Sürdürülebilirlik(YYS) ifadelerine ilişkin verdikleri cevapların sıra ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılığın olup olmadığını araştırmak amacıyla Kruskal-Wallis H testi uygulanmış, test sonuçları Tablo 6’da verilmiştir. Kruskal-Wallis H testi ile tespit edilen, bireylerin eğitim seviyeleri ile anket formunda yer alan ifadelere katılım dağılımları arasındaki istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların, hangi gruplar arasında oluştuğunu belirlemek amacıyla Mann-Whitney U testi yapılmıştır. Uygulanan Mann-Whitney U testi neticesinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların tespit edildiği eğitim düzeyleri Tablo 6’da yer alan “Gruplar Arası Anlamlı Fark” sütunlarında özetlenmiştir.

Tablo 6: Katılımcıların Eğitim Seviyeleri ile Çevresel Sürdürülebilir(ÇS) Turizme İlişkin Bulgular.

	Eğitim düzeyi	N	Sıra Ort.	Anlamlılık	Gruplar arası anlamlı fark
Sürdürülebilir turizm daha fazla park ve eğlence imkânı sunar	İlköğretim	1	6.00	.00	2-3,2-4
	Lise	38	79.20		
	Meslek yüksekokulu	43	55.20		
	Fakülte	39	56.87		
	Yüksek lisans/doktora	4	67.00		

Turistler doğal kaynakları yerel halktan daha fazla tüketir	İlköğretim	1	6.50	.00	1-4,3-4,4-5
	Lise	38	64.46		
	Meslek yüksekokulu	43	53.05		
	Fakülte	39	77.08		
	Yüksek lisans/doktora	4	33.00		
Sürdürülebilir turizm tarihi binaların restorasyonu ve doğal kaynakların korunması açısından teşvikler sunmaktadır	İlköğretim	1	110.00	.00	2-3,2-4,2-5,3-5,4-5
	Lise	38	45.39		
	Meslek yüksekokulu	43	65,35		
	Fakülte	39	71.54		
	Yüksek lisans/doktora	4	110.00		
Turizm, trafik sıkışıklığı, gürültü ve kirliliğe sebep olmaktadır	İlköğretim	1	7.00	.00	1-4,2-3,2-4,3-4
	Lise	38	63.72		
	Meslek yüksekokulu	43	46.73		
	Fakülte	39	81.36		
	Yüksek lisans/doktora	4	66.00		
Turizmin gelişmesi su arzının sürekliliğini tehdit atmaktadır	İlköğretim	1	119.50	.00	1-4,2-3,2-4,2-5
	Lise	38	46.45		
	Meslek yüksekokulu	43	73.78		
	Fakülte	39	63.13		
	Yüksek lisans/doktora	4	89.00		
Tarım arazilerinin turizmin etkisiyle azalması gelecek için çevresel bir tehlikedir	İlköğretim	1	5.50	.01	1-4,2-5,4-5
	Lise	38	65.67		
	Meslek yüksekokulu	43	57.14		
	Fakülte	39	72.23		
	Yüksek lisans/doktora	4	25.00		

Tablo 6'da verilen Kruskal-Wallis H testi sonuçları incelendiğinde, araştırmaya katılan bireylerin eğitim düzeylerine göre anket formunun birinci bölümünde yer alan Çevresel Sürdürülebilirlik(ÇS) ifadelerini algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Başka bir ifadeyle, bireylerin bu ifadeleri algılama ortalamaları eğitim düzeylerine göre değişmektedir. İstatistiksel olarak anlamlı farklılıkların gözlemlendiği ifadelerden ilki "Sürdürülebilir turizm daha fazla park ve eğlence imkânı sunar" ifadesidir. Bu ifadeye bakıldığında, lise ve meslek yüksekokulu ile lise ve fakülte mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar gözlemlenmiştir. Diğer bir ifade "Turistler doğal kaynakları yerel halktan daha fazla tüketir" ifadesini algılama ortalamalarına bakıldığında ilköğretim ile fakülte, meslek yüksekokulu ve fakülte ile fakülte ve yüksek lisans/doktora mezunları arasında anlamlı farklılaşma görülmektedir. Başka bir ifade "Sürdürülebilir turizm tarihi binaların restorasyonu ve doğal kaynakların korunması açısından teşvikler sunmaktadır" ifadesini algılama ortalamalarına bakıldığında lise ile meslek yüksekokulu, lise ile fakülte, lise ile yüksek lisans/doktora, meslek yüksekokulu ile yüksek lisans/fakülte ve fakülte ile yüksek lisans/doktora mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Ve yine "Turizm, trafik sıkışıklığı, gürültü ve kirliliğe sebep olmaktadır" ifadesini algılama düzeylerine bakıldığında ilköğretim ile fakülte, lise ile meslek yüksekokulu, lise ile fakülte ve meslek yüksekokulu ile fakülte mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma gözlemlenmiştir. Diğer bir ifade "Turizmin gelişmesi su arzının sürekliliğini tehdit atmaktadır" ifadesini algılama düzeylerine bakıldığında ilköğretim ile fakülte, lise ile meslek yüksekokulu, lise ile fakülte ve lise ile yüksek lisans/doktora mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Son ifade "Tarım arazilerinin turizmin etkisiyle azalması gelecek için çevresel bir tehlikedir" ifadesini algılama düzeyleri incelendiğinde ilköğretim ile fakülte, lise ile yüksek lisans/doktora ve fakülte ile yüksek lisans doktora mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Araştırmaya katılan katılımcıların eğitim düzeyleri ile anket formunun ilk bölümünde yer alan Ekonomik Sürdürülebilirlik(ES) ifadelerini algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Katılımcıların bu ifadeleri algılama ortalamaları eğitim düzeylerine göre farklılık göstermektedir. Anlamlı farklılığın bulunduğu ifadelerden ilki "Urun ve hizmet fiyatları turizmin etkisiyle yükselmektedir" ifadesini algılama düzeylerine bakıldığında lise ile meslek yüksekokulu, lise ile fakülte, meslek yüksekokulu ile fakülte, meslek yüksekokulu ile yüksek lisans/doktora ve fakülte ile yüksek lisans/doktora mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Diğer bir ifade "Turizm gayrimenkullerin değerini ve arsa fiyatlarını yükseltir" ifadesini algılama düzeylerine bakıldığında lise ile meslek yüksekokulu ve lise ile fakülte mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma görülmektedir. Son ifade "Turizmin etkisiyle Konya'da yaşam standartları önemli ölçüde artış göstermektedir" ifadesini algılama düzeyleri incelendiğinde lise ile meslek yüksekokulu ve meslek yüksekokulu ile fakülte mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma gözlemlenmiştir.

Araştırmaya katılan katılımcıların eğitim düzeyleri ile anket formunun ilk bölümünde yer alan Sosyal Sürdürülebilirlik(ES) ifadelerini algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bireylerin bu ifadeleri algılama ortalamaları eğitim düzeylerine göre farklılık göstermektedir. Anlamlı farklılığın bulunduğu ifadelerden ilki "Turizm, kültürlerarası anlayış ve hoşgörüyü katkıda bulunur" ifadesini algılama düzeylerine bakıldığında lise ile meslek yüksekokulu, lise ile yüksek lisans/ doktora, meslek yüksekokulu ile fakülte, meslek yüksekokulu ile yüksek lisans/doktora ve fakülte ile yüksek lisans/doktora mezunları arasında anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir. Başka bir ifade "Turizm diğer ülkelerden turistlerle tanışma, onların kültürlerini ve toplumlarını anlamak adına önemli bir deneyim sağlamaktadır" ifadesini algılama düzeyleri incelendiğinde ilköğretim ile fakülte ve lise ile meslek yüksekokulu mezunları arasında farklılaşma görülmektedir. Diğer bir ifade "Turizm yerle sık ve yasayan kültürel mirası ve geleneksel değerlerin korunmasını sağlar" ifadesini algılama ortalamalarına bakıldığında ilköğretim ile fakülte ve lise ile meslek yüksekokulu mezunları arasında anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Diğer ifade "Konya, farklı kültürlerin bir arada yaşadığı, zengin mimarı, çevresel ve kültürel değerlere sahip bir şehirdir" ifadesini algılama ortalamaları incelendiğinde, ilköğretim ile meslek yüksekokulu, ilköğretim ile fakülte, lise ile yüksek lisans/doktora, meslek yüksekokulu ile fakülte ve fakülte ile yüksek lisans/doktora mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Sonraki ifade "Turizm yerel halk tarafından yapılan kültürel faaliyetlerin çeşitliliğini artırmaktadır" ifadesini algılama düzeyleri incelendiğinde ilköğretim ile fakülte lise ile meslek yüksekokulu, lise ile fakülte, meslek yüksekokulu ile yüksek lisans/doktora ve fakülte ile yüksek lisans doktora mezunları arasında anlamlı farklılaşma görülmektedir. Sonraki ifade "Sürdürülebilir turizm gelişimi için Konya halkının turizm gelişiminden uzak tutulmaması ve toplumun her kesiminin katılımının sağlanması gereklidir" ifadesini algılama ortalamaları incelendiğinde ilköğretim ile fakülte, lise ile meslek yüksekokulu, lise ile fakülte ve fakülte ile yüksek lisans/doktora mezunları arasında algılama düzeyleri arasında farklılaşma bulunmuştur. Son ifade "Konya'da,

çeşitli dinler için kutsal olan yer ve yapıların restorasyonunun sağlanarak kullanıma açılması sürdürülebilir turizm açısından önemlidir” ifadesini algılama ortalamalarına bakıldığında lise ile meslek yüksekokulu, lise ile yüksek lisans/doktora, meslek yüksekokulu ile yüksek lisans/doktora ve fakülte ile yüksek lisans/doktora mezunları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Araştırmaya katılan katılımcıların eğitim düzeyleri ile anket formunun ilk bölümünde yer alan Yerel Yönetim odaklı Sürdürülebilirlik(YY) ifadelerini algılama ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bireylerin bu ifadeleri algılama düzeyleri eğitim düzeylerine göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Anlamlı farklılığın bulunduğu ifadelerden ilki “Yerel yönetim, yerel halkın turizm ile ilgili çekincelerine kulak verir ve onları dinler” ifadesini algılama düzeyleri incelendiğinde lise ile fakülte, lise ile yüksek lisans/doktora ve meslek yüksekokulu ile yüksek lisans/fakülte mezunları arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Sonraki ifade “Yerel yönetimler, uzun vadeli yönetim planlaması ve turizmi geliştirmeyle ilişkili paydaşların katılımını sağlar” ifadesini algılama ortalamalarına bakıldığında lise ile yüksek lisans/doktora, meslek yüksekokulu ile yüksek lisans/doktora ve fakülte ile yüksek lisans/doktora mezunları algılama düzeyleri arasında anlamlı farklılaşma görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Turizm, doğal, çevresel ve kültürel kaynaklara ihtiyaç duyan ve bunlardan ekonomik kazanç elde eden bir sektördür. Özellikle de gelişmekte olan ülkeler için önemli bir ekonomik kalkınma aracı olan turizm, son zamanlarda birçok ülke için odak noktası haline gelmiştir. Tüketime dayalı dünya görüşü, yerini mevcut kaynakların korunmasını öngören sürdürülebilir dünya görüşüne bırakmaktadır. Sürdürülebilir turizm için, doğal kaynakların kit olmasından dolayı sadece doğal değil, aynı zamanda ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarında dikkate alınması ve bu faktörlere de gereken önemin verilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

Bu çalışmada, Konya da faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı otel işletmelerinde çalışan personelin sürdürülebilir turizm algısı ölçülmeye çalışılmış ve elde edilecek araştırma sonuçları ışığında araştırma sonuçlarının Konya'nın turizminin daha iyi gelişmesine katkı sağlaması amacıyla çalışanlara veri toplama araçlarından anket uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi, frekans analizleri, Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis H analizleri ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler neticesinde, Konya'da faaliyet gösteren 4 ve 5 yıldızlı otel işletmelerinde çalışan personelin, turizmin sürdürülebilirliğine yönelik olarak anket formunda yer alan olumlu ifadelerle daha yüksek düzeyde katılım gösterdikleri görülmüştür. Yapılan Non-Parametrik testlerden Mann-Whitney U testi analiz sonuçlarına göre bireylerin cinsiyet dağılımları ile ÇS:1, ES:2 ve SS:6 ifadeleri yani toplamda 33 ifadeden 9 ifade arasında anlamlı farklılık bulunmuş, kalan ifadelerin tamamına müşterek katılım sağladıkları görülmüştür. Bireyleri yaşları ve eğitim düzeyleri Kruskal-Wallis H analiz sonuçları incelendiğinde ise bireylerin yaşları ve eğitim düzeylerine göre sosyal sürdürülebilirlik(SS) ifadelerini algılamada farklılaşmanın daha fazla olduğu, ekonomik sürdürülebilirlik(ES), sosyal sürdürülebilirlik(SS) ve yerel yönetim odaklı sürdürülebilirlik(YY) ifadelerinde müşterek katılımın ağırlıkta olduğu görülmektedir.

Diğer tüm sektörlerde olduğu gibi turizm sektöründe de sürdürülebilirlik olgusu esas alınmalı, sahip olunan eğrilerin tahribatı azaltılırken, aynı zamanda bu değerlerin sayısının artırılması ortak amaç olmalıdır. Sahip olunan doğal, kültürel ve tarihi değerlerin korunup kollanması için, bireylere sürdürülebilirlik bilinci aşılanmalı, özellikle turizm bölgelerinde istihdamı sağlanan bireyler nezdinde bu algı yerleştirilmelidir. Sürdürülebilirliğin sağlanması konusu tüm paydaşların ortak amacı olmalı ve sürdürülebilirlik konusunun önemi halk ve turizm çalışanları dahil tüm kitleye anlatılmalı, turizm değerlerinde tahribatın azaltılması ve koruma geliştirme faaliyetlerinin artırılması hedeflenmelidir.

Kaynakça

- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. & Yıldırım, E. (2004). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, 3. Baskı, Sakarya Kitabevi.
- Avcıkurt, C. (2003). Turizm Sosyolojisi, Turist-Yerel Halk Etkileşimi, Balıkesir: Detay Yayıncılık
- Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü, UNESCO, (2006). *Tourism, Culture and Sustainable Development*, Nimes: Societe Edition Provence.

- Büyüköztürk, a.g.e. s. 217; Reha Alpar, *Spor, Sağlık ve Eğitim Bilimlerinden Örneklerle Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenirlik*, Detay Yayıncılık, Ankara, 2012, s. 252.
- Can, E., (2013), Turizm Destinasyonlarında Sürdürülebilir Turizmin Sürdürülebilir Rekabet Açısından Değerlendirilmesi, *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, (4): 23-40.
- Cronin, A. L. (1990). A Strategy for Tourism and Sustainable Developments, *World Leisure and Recreation*, 32 (3)12-18
- Doğan, H. Z. (2004). *Turizmin Sosyo-Kültürel Temelleri*. Detay Yayıncılık, 2. Baskı, Ankara.
- Eser, S, Dalgın, T., Çeken, H. (2011). Sürdürülebilir Bir Turizm Türü Olarak Kültür Turizmi: Efes Örneği. 12. Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı. Akçakoca.152-156
- Gössling, S. (1999), "Ecotourism: A Means To Safeguard Biodiversity And Ecosystem Functions?", *Ecological Economics*, 29, 303-320.
- Harcombe, D. (1999).The Economic Impacts of Tourism, *ABAC Journal*, Assumption University, 19(3)
- Hardy, A., Beeton, J.S.B., ve Pearson, L. (2002). "Sustainable Tourism: An Overview of the Concept and its Position to Relation Conceptualisations of Tourism", *Journal of Sustainable Tourism*, 10(6), s. 475-496.
- Hawkins D. E. (1999), "The Changing Role of Local Government in Global Tourism"
<http://gw.codil.or.kr/filebank/original/RK/OTGWRK060280/OTGWRK060280.pdf> (08.02.2010).
- Kahraman, N. ve Türkay, O. (2009). *Turizm ve Çevre*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kalıpsız, A., (1981). *İstatistik Yöntemler*, İ.Ü. Orman Fakültesi, Yayın No: 2837, O.F. Yayın No:294, İstanbul
- Kozak, M.A. ve Bahçe, S. (2009). *Özel İlgi Turizmi*. Ankara: Detay Yayıncılık
- Kuter, N., Ünal, H. E., (2009), Sürdürülebilirlik Kapsamında Ekoturizmin Çevresel, Ekonomik ve Sosyo-Kültürel Etkileri, *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, (9/2): 146-156.
- Liu, Z. (2003). Sustainable tourism development: A critique. *Journal of sustainable tourism*, 11(6), 459-475.
- Long, H. PHAM, (2012). "Tourism Impacts and Support for Tourism Development in Ha Long Bay, Vietnam: An Examination of Residents' Perceptions", *Asian Social Science*, 8(8), s. 28-39.
- Lozano-Oyola, M., Blancas, F. J., González, M. ve Caballero, R. (2012). Sustainable Tourism Indicators As Planning Tools in Cultural Destinations. *Ecological Indicators*, 18, 659-675.
- Mathieson, A ve Wall G. (1988). *Tourism: Economic, Physical and Social Impacts*. England: Longman.
- Muhanna, E., (2006). "Sustainable Tourism Development and Environmental Management for Developing Countries", *Problems and Perspectives in Management*, 4(2), s. 14-30.
- Paskaleva, K. S. (2001). Promoting Partnership for Effective Governance of Sustainable Urban Tourism. *INTA International Seminar; Tourism in the City- Opportunity for Regeneration and Development, Conference Book*, Turin: Italy.
- Sekaran, U & R. Bougie (2013). *Research Methods for Business*, Sixth Ed., Wiley, United Kingdom.
- Shaw, G. ve Williams, A. M. (2002). *Critical issues in tourism: a geographical perspective* (Second Edition). UK: Blackwell Publishers.
- "Tourism and Local Agenda 21, International Council for Local Environmental Initiatives", (2003), <http://www.unep.fr/shared/publications/pdf/3207-TourismAgenda.pdf> (03.02.2010).

Timur, S., Getz, D. (2002). Applying Stakeholder Theory to the Implementation of Sustainable Urban Tourism. City Tourism, edited by, Karl Wober, *Springer Economics*, p. 194-210.

Wall, G. (1997). "Is Ecotourism Sustainable?", *Environmental Management*, 21(4), s. 483-491. BULİN, D., CĂLĂREȚU, B. (2012). "Sustainable Development Through Sustainable Tourism-A Conceptual Note", *Quality-Access To Success*, 13, s. 58-65.

WTO (1998), Guide for Local Authorities on Developing Sustainable Tourism, <http://www.konya.gov.tr/kultur-ve-turizm> (08.06.2018)